

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

---

3. konferenca DAES

Slovenija v EU - izzivi za kmetijstvo, živilstvo in podeželje

Moravske Toplice
10.-11. november 2005

Slovenija v EU - izzivi za kmetijstvo, živilstvo in podeželje

Uredil:

doc. dr. Stane Kavčič

Programski odbor:

dr. Emil Erjavec (predsednik), dr. Andrej Udovč (namestnik), dr. Miroslav Rednak, dr. Stane Kavčič, dr. Luka Juvančič, dr. Aleš Kuhar, mag. Neva Pajntar, dr. Jernej Turk, Tone Perpar, Martin Nose.

Izdajatelj:

Društvo agrarnih ekonomistov - DAES; zanj Miroslav Rednak

Prelom in priprava za tisk:

dr. Stane Kavčič, mag. Ajda Kermauner Kavčič

Oblikovanje naslovnice:

Grega Kropivnik

Tisk:

Tiskarna Pleško d.o.o.

1. izdaja

Naklada 400 izvodov

Domžale, 2006

Prispevki so recenzirani. Za jezikovno pravilnost in vsebino odgovarjajo avtorji.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

338.43(497.4)(063)

63(497.4):339.923:061.1EU(063)

DRUŠTVO agrarnih ekonomistov Slovenije. Konferenca (3 ; 2005 ;
Moravske Toplice)

Slovenija v EU - izzivi za kmetijstvo, živilstvo in podeželje /
3. konferenca DAES, Moravske Toplice, 10.-11. november 2005 ;
[uredil Stane Kavčič]. - 1. izd. - Ljubljana : Društvo agrarnih
ekonomistov Slovenije - DAES, 2006

ISBN 961-91094-2-2

1. Gl. stv. nasl. 2. Kavčič, Stane, 1966-
224538368

PREGOVOR

Pred vami je zbornik prispevkov tretje konference Društva agrarnih ekonomistov Slovenije (DAES), organizirane 10-11. novembra 2005 v Moravskih Toplicah pod naslovom »Slovenija v Evropski uniji - izzivi za kmetijstvo, živilstvo in podeželje«. Z njo je DAES kot stanovsko društvo po zgledu sorodnih organizacij v tujini in doma vzpostavil tradicijo organiziranja periodičnih znanstveno-strokovnih srečanj, katerih osrednji namen je javna predstavitev rezultatov raziskovalnega dela na temeljnih agrarno-ekonomskih področjih. Soočenje pogledov predvsem domačih udeležencev na aktualna dogajanja v agroživilstvu ter izmenjava izkušenj in znanj imata ambicijo prispevati predvsem k boljšemu razumevanju obravnavane problematike in nadaljnjemu razvoju raziskovalnega dela.

Cilji konferenc DAES so tudi neposredno in nevtrarno obveščanje zainteresirane javnosti o družbeno pomembnih temah. Tretja konferenca se - podobno kot predhodni dve - vsebinsko deli v dva sklopa. V prvem so obdelana širša vprašanja, s katerimi se ukvarjajo agrarni ekonomisti v Sloveniji. Posebna pozornost je namenjena oceni stanja in posledic integracijskih procesov in sprememb. V ta sklop lahko uvrstimo tudi obravnavo preteklih in pričakovanih sprememb na agroživilskih trgih in v politikah po pristopu Slovenije k Evropski uniji in po reformah Skupne kmetijske politike. V drugem delu pa gre za bolj proste in s tem pogosto bolj raziskovalne teme, organizirane v tematsko zaokrožene sklope. Vsekakor so tudi te pomembne za razvoj slovenskega kmetijstva, živilstva in podeželja, zajemajo pa predvsem vidike konkurenčnosti, večnamenskosti in diverzifikacije kmetijstva, podjetništva, okoljsko problematiko, metode agrarno-ekonomskega raziskovanja, kmetijskega prava in trženja ter še nekatere druge.

Navkljub obsežnim in dolgotrajnim pripravam in prilagajanju je pristop Slovenije k Evropski uniji pomembno spremenil ekonomske razmere na trgu živil in s tem tudi v primarni kmetijski proizvodnji. Vključitev v enotni trg je prinesla izrazito delovanje tržnih silnic, obenem pa tudi bolj predvidljivo proračunsko zaščito znotraj Skupne kmetijske politike. Reforma SKP na področju neposrednih plačil z uvedbo enotnega plačila na kmetijsko gospodarstvo nadalje spreminja ekonomsko zanimivost posameznih dejavnosti kmetijstva. V uvodnem prispevku je podan del odgovora na vprašanja, kakšna bo prerazdelitev neposrednih plačil med posameznimi skupinami kmetijskih gospodarstev. Ob tem se spreminjajo poudarki in posledično učinki tudi na področju politike razvoja podeželja, ki postaja vse pomembnejši in vedno bolj samostojen del evropskih skupnih politik. Obenem izgublja svojo sektorsko naravo in pogumneje prevzema nove vzorce delovanja - ali pa je zgolj ista zgodba v novi preobleki? Na konferenci so bile podane nekatere predhodne ocene, kakšni bodo pričakovani učinki tega instrumenta za Slovenijo v prihodnje.

Kmetijska politika vodi kmetijstvo tudi v vse bolj zahteven administrativen sistem, ki ga bo težko upravičiti na dolgi rok pred davkoplačevalci in potrošniki. Zato se v okviru SKP tudi na novo opredeljuje. Spreminjajo se cilji v smeri večjega družbenega priznanja vloge kmetijstva in podeželja, izrazite spremembe pa doživljajo tudi temeljni instrumenti kmetijske politike in politike razvoja podeželja. Te spremembe zahtevajo novo opredelitev odnosa do kmetijstva in novo poznavanje njene vloge tudi v slovenskem kmetijstvu.

Raziskovalci s področja agrarne ekonomike smo poklicani, da z analizami stanja in učinkov spremenjenega ekonomskega okolja v smislu ekonomskih, pravnih in političnih razmer prispevamo k splošni razpravi ter obenem prilagajamo tudi svoje metode in načine raziskovalnega dela. Četudi se je s pristopom Slovenije k Evropski uniji zaključil krog obravnave velikih in za razvoj slovenskega kmetijstva in kmetijske politike zgodovinskih tem, s tem seveda še ni konec dela in naše strokovne podpore pri obravnavi nacionalnih vprašanj razvoja kmetijstva. Prišlo pa je do pomembnih razlik v izboru tem in bržkone tudi

njihovi odmevnosti. Tudi zaradi tega smo se agrarni ekonomisti še v večji meri kot prej prisiljeni vključiti v mednarodno izmenjavo znanja, metod in tudi izkušenj. Problemi in pristopi agrarnih ekonomistov tako postajajo vse primerljivejši, na pomenu pa pridobivajo manj splošna vprašanja, ki zahtevajo še bolj izpopolnjene metode in dobre podatkovne vire. Vrnitev h klasičnim pristopom in bolj uveljavljenim vprašanjem agrarne ekonomike pa ni zgolj posledica, ampak tudi nuja za nadaljnji razvoj raziskovalnega dela slovenske agrarne ekonomike, ki prav z organizacijo tovrstnih srečanj dobiva nove razvojne pobude.

Konferenca je uspela v znanstvenem in društvenem smislu. Še nikoli ni bilo v Sloveniji na kupu toliko izvirnih in zanimivih prispevkov s področja agrarne ekonomike kot tokrat v Moravskih Toplicah. Vzpodbudno je, da so se ob že uveljavljenih imenih tokrat s prispevki prvič predstavili nekatere novi, mlajši člani in članice. Agrarna ekonomika se tako uveljavlja kot odmevna in razvijajoča se disciplina biotehniških ved, ki bo nov zagon dobila tudi z novimi študiji s tega področja, predstavljenimi na konferenci. Ob prispevkih pa ne kaže zanemariti tudi pozitivnega vzdušja in druženja, ki ga je bilo polno v teh dveh dneh. S povezovanjem generacij in raziskovalnih ter strokovnih inštitucij je srečanje in društvo upravičilo tudi svoj namen. Marsikdo še dolgo ne bo pozabil martinovanja v Bogojini, ki je na topel in prijateljski način ponovno povežalo člane in simpatizerje našega majhnega, a odmevnega društva.

Nasvidenje predvidoma v prvi polovici leta 2007 - upamo, da spet nekje v severovzhodnem koncu slovenskega kmetijstva.

Predsednik Programsko-organizacijskega odbora:
Emil Erjavec

Urednik zbornika:
Stane Kavčič